

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	1016200667
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1016200667.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: N. H. U., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: L. islamská republika, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu: provincia U., mesto W., mestská časť R.-e-Y, sídlisko U. V., blok č. XX, č. domu XXX, t. č. L. tábor G., zastúpeného Centrom právnej pomoci, kancelária Bratislava, Námestie slobody 12, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava o opravnom prostriedku navrhovateľa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/10/2016-57 z 01.06.2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/10/2016-57 z 01.06.2016 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-PO-291-18/2015-Ž z 10.03.2016 z r u š u j e a vec v r a c i a odporcovi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Rozhodnutím ČAS: MU-PO-291-18/2015-Ž zo dňa 10.03.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 480/2002 Z. z.“) neudelil

navrhovateľovi azyl a v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 tohto zákona neposkytol doplnkovú ochranu. Rozhodnutie o neudelení azylu odporca odôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k záveru, že v prípade navrhovateľa boli jeho tvrdenia vyhodnotené ako účelovo uvádzané pre získanie azylu, prípadne poskytnutie doplnkovej ochrany a neboli tak naplnené dôvody na udelenie azylu z dôvodu opodstatnenosti jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak ako to vyžaduje zákon č. 480/2002 Z. z. a Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951.

Odporca v rozhodnutí o neudelení azylu popísal všetky skutočnosti, ktoré preveroval za účelom zistenia pravosti tvrdení a obáv navrhovateľa. Nakoľko sa navrhovateľovi v azylovom konaní nepodarilo reálne preukázať existenciu problémov, ktoré popisoval, odporca vyhodnotil jeho obavy za vykonštruované. Poukázal na skutočnosť, že prenasledovanie musí byť objektívne preukázané v konkrétnom prípade a viazané individuálne, čo v navrhovateľom prípade nebolo. Dôvodil, že samotné členstvo v strane Hnutie pre zjednotenie ľudu (ďalej len „MQM“) nemožno subsumovať pod opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle. Odporca na základe získaných informácií zistil, že v období, kedy navrhovateľ žil v krajine pôvodu, strana MQM bola legálnou stranou, teda normálne vykonávajúcou politickú činnosť, ktorá zo strany štátu nebola a ani v súčasnosti nie je žiadnym spôsobom obmedzovaná. Preto považoval za vylúčené a nepravdepodobné, že by štát prenasledoval členov provinčnej vládnucej strany. Čo sa týka druhého dôvodu žiadosti o udelenie azylu - strach z prenasledovania zo strany Talibanu - podľa zadovážených správ odporca uviedol, že problémy ako ich opísal navrhovateľ bývajú ojedinelé. V krajine sa situácia stále zlepšuje, nakoľko ide o správanie, ktoré nie je štátom tolerované a ktoré je následne trestne stíhané. Štát sa ho snaží potláčať vo všetkých jeho formách.

Odporca posúdil žiadosť navrhovateľa taktiež na účely poskytnutia doplnkovej ochrany a dospel k záveru, že nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona č. 480/2002 Z. z. .

Proti preskúmanému rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote opravný prostriedok, ktorým sa domáhal jeho zrušenia z dôvodov ustanovených v ust. § 250j ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej na účely rozsudku len „O.s.p.“) pričom namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci. Dňa 20.05.2016 navrhovateľ zaslal krajskému súdu v kópiách listinné dôkazy v anglickom jazyku a v jazyku urdu, ktorých predmetom boli najmä správy o politickej strane MQM, novinárske reporty týkajúce sa členstva, programu, pôsobenia, ďalej články ohľadom vyšetrovania prípadu, kedy bol člen strany MQM mučený a zabitý počas väznenia pakistanskou armádou, a taktiež niekoľko ďalších správ o prenasledovaní a vyhrážaní členov MQM zo strany Talibanu. Tieto boli v prevažnej časti predložené už odporcovi, avšak po vydaní napadnutého rozhodnutia.

V predmetnej veci krajský súd doplnil dokazovanie vyhľadaním oficiálnej stránky strany MQM a zistil, že oficiálnym znakom tejto strany je kruh v ktorom sa nachádza text: M.Q.M. (Pakistan) a päť hviezdíček. V jeho strede je vyobrazený obrys Pakistanu. (Navrhovateľ však symbol strany opísal ako vyobrazenie šarkana, ktorý má symbolizovať „vzrast našich obyvateľov“ - tento symbol aj nakreslil.) Krajský súd skonštatoval, že oficiálny symbol strany MQM je diametrálne odlišným s tým, ktorý opísal a nakreslil navrhovateľ počas jeho vstupného pohovoru.

Krajský súd námietku navrhovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave považoval za nedôvodnú. Odporca v administratívnom konaní riadne, za prítomnosti tlmočníka vypočul k dôvodom jeho žiadosti o azyl. Poskytol mu dostatočný priestor na prezentovanie dôvodov jeho žiadosti. V nadväznosti na obsah vstupného pohovoru vyhľadal a do spisu založil informácie o krajine jeho pôvodu pochádzajúce z rôznych zdrojov, ktoré sa obsahovo viazali tak na navrhovateľove dôvody jeho žiadosti o azyl a tiež na aktuálnu bezpečnostnú situáciu v Pakistane. I napriek skutočnosti, že navrhovateľ doručil odporcovi až

po vydaní napadnutého rozhodnutia vo fotokópiách rôzne dokumenty, odporca sa s nimi oboznámil a dospel k záveru, že tieto dokumenty nemajú vplyv na preskúmané rozhodnutie. Odporca tak pre posúdenie žiadosti o azyl dostatočným spôsobom zistil stav vecí.

Krajský súd uviedol, že aj prípadná všeobecne nepriaznivá politická či bezpečnostná situácia v krajine pôvodu nie je dôvodom na udelenie azylu, čo platí pokiaľ v jej dôsledku žiadateľ o azyl nebol objektom prenasledovania.

Navrhovateľom prezentovaný útok, ktorému čelil na ulici v čase, keď sa viezol rikšou krajský súd vzhľadom na to, že navrhovateľ nikoho - teda útočníka nevidel a nikdy sa ani len nevyjadril, kto by ním mohol byť, nepovažoval za dôvod udelenia medzinárodnej ochrany.

Krajský súd nepovažoval prípadný výhražný list od hnutia Taliban za dôvod na udelenie azylu podľa § 8 zákona 480/2002 Z. z. . Jednak preto, lebo v jeho dôsledku nedošlo k žiadnemu ataku voči navrhovateľovi a tiež preto, lebo jeho prípadná existencia nesúvisí s navrhovateľom prezentovaným členstvom v politickej strane.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích námietok navrhovateľa

Proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ podal v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v

- § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- § 205 ods. 2 písm. e) O.s.p. doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ v ďalšom texte odvolania uviedol, že odporca vo svojom rozhodnutí nedostatočne vyhodnotil všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie. Odporca pri posudzovaní žiadosti o azyl nezohľadňoval situáciu v krajine pôvodu a to ani objektívne vzhľadom na bezpečnosť osôb žijúcich v Pakistane a ani dostatočne individuálne s poukazom na fakty a tvrdenia uvedené navrhovateľom.

Navrhovateľ odporcovi aj súdu doručil dokument s názvom "U. N. H., L. S. X. L. No. AS XXXXXXXX and G. at Pobytovy tobor G. XXXXXX XX Rohovce, Slovakia" zo dňa 07.02.2016, ktorý je oficiálnym potvrdením vedenia strany MQM, že je jej aktívnym členom. V dokumente je tiež opísaná situácia potvrdzujúca tvrdenia navrhovateľa ohľadne bezpečnostnej situácie v Pakistane, najmä vzhľadom na členov strany MQM. Oficiálny originál dokumentu bol zaslaný na email navrhovateľa, súdu a odporcovi bol predložený vo vytlačenej verzii.

K otázke spochybnenia členstva na základe údajne nespoznania oficiálneho symbolu strany MQM uvedenom vo vstupnom dotazníku navrhovateľ namietal, že sa opakovane niekoľkokrát pýtal odporcu, či chce, aby uviedol symbol alebo logo strany MQM, a to práve z dôvodu, že nie sú totožné. Symbolom strany podľa slov navrhovateľa je šarkan, tak ako to uviedol vo vstupnom pohovore s odporcom. Všeobecne dostupným a oficiálnym znakom je však logo, ktorým bolo doplnené dokazovanie zo strany súdu a spochybnené členstvo navrhovateľa v politickej strane MQM. Navrhovateľ odpovedal na otázku odporcu, ktorú si opakovane potvrdil. Rozlíšiť a identifikovať tieto dva znaky a to "symbol strany" a "logo strany" dokáže. Nakoľko mohlo dôjsť k nedorozumeniu a nesprávnemu položeniu otázky odporcom a z nedbanlivosti odporcu skúmať skutočný poznatok navrhovateľa, má navrhovateľ za to, že

nie je možné na základe uvedeného spochybníť, že navrhovateľ je členom politickej strany MQM. Súdu prvého stupňa vytýkal konštatovanie uvedené v rozsudku, že „nikdy nevlastnil žiaden členský preukaz strany a to aj napriek tomu, že členom strany mal byť od roku 2007“ a zdôraznil, že odporca neskúmal hlbšie súvislosti, že v ovzduší politickej situácie, v ktorej sa Pakistan nachádza a neustáleho atakovania zo strany Talibanu, je veľmi nebezpečné, ak je člen politickej strany preukázateľne identifikovateľný napr. tým, že sa u neho nájde členský preukaz a aj pre neho by bolo nebezpečné mať preukaz pri odchode z krajiny so sebou.

K otázke spochybnenia útoku na navrhovateľa, ktorý sa stal bezprostredne po obdržaní výhražného listu z hnutia Talibanu a nezaplatení sumy, ktorú od navrhovateľa žiadal navrhovateľ namietal, že, odporcovi a krajskému súdu predložil zdravotnú dokumentáciu, ktorá preukazuje poranenia spôsobené strelbou na navrhovateľa a pretože nemá iných nepriateľov a v súvislosti s atakovaním politicky činných osôb strany MQM nie je dôvod spochybňovať jeho tvrdenie o priamom prepojení strelby na jeho osobu. Pripomenul, že Taliban posielal výhražné listy vo forme, ktorú doložil do spisu odporcu teda prekopírované rozmnoženiny listu, kde sú menené len sumy a mená osôb, ktorým sú listy adresované, čo je štandardný postup, preto nie je možné predložiť iný originál a ani ho vziať so sebou bez rizika ohrozenia života.

Podľa názoru navrhovateľa odporca ani krajský súd nepreskúmali dostatočne skutočný stav a dôkazy predložené navrhovateľom a zároveň podklady potvrdzujúce jeho tvrdenia odporca nijakým spôsobom nevyvrátil. Krajský súd sa vo svojom rozsudku nevyjadril k podnetom a návrhom navrhovateľa a nevenoval dostatočnú pozornosť preskúmaniu dokladov, ktoré navrhovateľ súdu a odporcovi doložil na podloženie svojich tvrdení, a to so zreteľom na jeho individuálnu situáciu. Výjadrenie, že ide o účelové či vykonštruované obavy nie sú ničím podložené a dôkazy predložené navrhovateľom so zreteľom na vyššie uvedené ozrejmienie nejasností neboli odporcom vyvrátené.

Namietal tiež, že odporca nijakým spôsobom nevyvylúčil, že by v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nehrozilo vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosť osoby z dôvodu svojvoľného násillia. Pakistan má dlhodobu nestabilnú situáciu, ktorú spôsobuje prítomnosť hnutia Taliban. Odporca vo svojom vyjadrení iba stroho skonštatoval, že ani takáto forma vážneho bezprávia navrhovateľovi nehrozí.

Podľa názoru navrhovateľa v rozhodnutí odporcu absentuje dostatočné vyhodnotenie ním uvádzaných skutočností. V rozhodnutí krajského súdu taktiež absentuje dostatočné vyhodnotenie vytýkaných námietok, a preto konanie pred krajským súdom má inú vadu, ktorá mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Stanovisko odporcu k odvolacím námietkam

Odporca v podaní z 09.08.2016 uviedol, že z vyhodnotenia navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu je zrejmé, že ničím nepreukázal, že by mal v krajine pôvodu dôvodnú obavu z prenasledovania tak, ako sa to snažil v priebehu azylového konania predostrieť, t.j. ohrozenie slobody alebo života z dôvodov predstavujúcich perzekúciu ako činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru vykonávanú prostredníctvom úradov krajiny alebo realizovanú skupinami obyvateľstva.

Na základe výpovede navrhovateľa a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že navrhovateľ nesplnil zákonom ustanovené podmienky na udelenie azylu. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo zákona č. 480/2002 Z. z. a Ženevského dohovoru z roku 1951. Pokiaľ ide o opodstatnenú obavu z

prenasledovania, tak táto musí obsahovať subjektívny aj objektívny prvok. Je možné, že navrhovateľ sa skutočne subjektívne obáva, že by mohol byť prenasledovaný na základe skutočností, ktoré sa mohli v Pakistane udiať, je však zrejmé, že objektívny prvok v danom prípade plne absentuje. Nie je žiadny dôvod objektívne tvrdiť, že by sa stal obeťou prenasledovania zo strany štátu. Nenasvedčujú tomu žiadne okolnosti počas jeho života v krajine pôvodu. Z navrhovateľovej výpovede jednoznačne vyplýva, že nikdy nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi, pričom jeho obavy nie sú ničím podložené. Samotné členstvo v strane MQM nezakladá opodstatnenosť takýchto obáv, nakoľko išlo iba o radového člena MQM, ktorý nevykonával takú politickú činnosť, kvôli ktorej by mal byť prenasledovaný. Taktiež ani navrhovateľom uvedený druhý dôvod, vyhrážanie, ktorého cieľom bolo získať finančné prostriedky nebolo relevantné.

Odporca v konaní posudzoval aj možnosť poskytnutia doplnkovej ochrany navrhovateľovi podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z.. Ako je z celého azylového konania zrejmé, navrhovateľovi v krajine pôvodu nehrozí udelenie trestu smrti ani jeho výkon, pretože sa nedopustil žiadneho konania, pre ktoré by mu takýto trest hrozil. Taktiež nevykonával žiadnu činnosť, pre ktorú by mu hrozilo mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Nehrozí mu ani vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho konfliktu. Iba všeobecne nepriaznivá situácia v krajine pôvodu žiadateľa o azyl sama o sebe ešte nie je dôvodom na udelenie azylu, pokiaľ sa táto situácia neprejaví v perzekúcii či obave z nej vo vzťahu k žiadateľovi o azyl a to z dôvodov uvedených v § 8 zákona č. 480/2002 Z. z. . Takáto situácia však vo vzťahu k navrhovateľovi nenastala.

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. S ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, a preto postupom podľa § 220 v spojení s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11.10.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa ust. § 8 zákona č. 480/2002 Z. z. „ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.“

Podľa § 2 písm. d/ bod 1 zákona č. 480/2002 Z. z. sa na účely tohto zákona prenasledovaním rozumie závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v použití

fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. „Ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.,

Podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. „ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.“

Podľa § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z. z. „vážnym bezprávím je 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.“

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. „ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.“

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, ktorým tento rozhodol o neudelení azylu a zároveň neposkytol doplnkovú ochranu navrhovateľovi, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že svoj záver o nedôvodnosti opravného prostriedku navrhovateľa oprel okrem iného aj o spochybnenie tvrdenia navrhovateľa o jeho členstve v strane MQM z dôvodu, že nevedel opísať symbol strany resp. ho opísal úplne neadekvátne. Z obsahu spisu je zrejmé, že krajský súd doplnil dokazovanie vyhľadáním oficiálnej stránky strany MQM a zistil, že oficiálnym znakom tejto strany je kruh v ktorom sa nachádza text: M.Q.M. (Pakistan) a päť hviezdíček; v jeho strede je vyobrazený obrys Pakistanu. Následne však poukázal na opis oficiálneho znaku strany, ktorý poskytol navrhovateľ v priebehu administratívneho konania. Ten opísal symbol strany ako vyobrazenie šarkana, ktorý má symbolizovať „vzrast našich obyvateľov“ - tento symbol aj nakreslil. Krajský súd skonštatoval, že oficiálny symbol strany MQM je diametrálne odlišný s tým, ktorý opísal a nakreslil navrhovateľ počas jeho vstupného pohovoru, preto považoval navrhovateľovo tvrdenie o členstve v strane za pochybné.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že odporca v priebehu administratívneho konania zaobstaral určité informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, a to najmä so zameraním na konkrétne tvrdenia navrhovateľa (okrem iného aj členstvo v politickej strane MQM, jej fungovanie a pod.). Súčasťou takto zaobstaraných správ sú aj rôzne symboly politickej strany MQM, pričom jedným z nich je práve navrhovateľom nakreslený znak, ktorý ako už bolo vyššie uvedené, tento nakreslil počas vstupného pohovoru.

Krajský súd mal podľa názoru odvolacieho súdu prihliadať aj na tento obsah administratívneho spisu odporcu. Po zvážení možného nedorozumenia pri tlmočení pojmu znak/symbol/logo a s ohľadom na vyššie spomenuté skutočnosti takýto argument krajského súdu nie je udržateľný a teda nebol dôvod aby súd z tohto dôvodu spochybňoval pravdivosť navrhovateľovho tvrdenia o jeho členstve v strane MQM, ktoré napokon nespochybňoval ani samotný odporca.

Odvolací súd sa stotožnil s námietkou navrhovateľa o tom, že odporca ani krajský súd nepreskúmali dostatočne skutočný stav a dôkazy predložené navrhovateľom a zároveň podklady potvrdzujúce jeho tvrdenia odporcu nijakým spôsobom nevyvrátil. Navrhovateľ je podľa jeho tvrdenia od roku 2007 aktívnym členom politickej strany MQM a od roku 2012 pôsobí ako oblastný koordinátor a o

medzinárodnú ochranu požiadal z dôvodu obáv z prenasledovania zo strany vlády a Talibanu.

Krajský súd sa vo svojom rozsudku nevyjadril k podnetom a návrhom navrhovateľa a nevenoval dostatočnú pozornosť preskúmaniu dokladov, ktoré navrhovateľ súdu a odporcovi doložil na podloženie svojich tvrdení, a to so zreteľom na jeho individuálnu situáciu. Navrhovateľ namietal, že odporcovi ako aj krajskému súdu predložil značné množstvo listinných dôkazov, konkrétne svedčiacich v mnohých prípadoch o ohrozených členoch strany MQM. Takéto informácie sú pritom v rozpore so závermi odporcu o vykonštruovaných a účelových tvrdeniach, ku ktorým tento dospel a to aj napriek tomu, že z obsahu samotného spisu odporcu vyplývajúce ním obstarané správy o krajine pôvodu tvrdeniam navrhovateľa nasvedčujú (str. 53 - 55 spisu).

Hnutie (MQM) (najpopulárnejšia strana v Karáčí a mestských oblastiach Sindh) a do istej miery aj Pakistanská ľudová strana (PPP) obvinili orgány presadzovania práva z viktimizácie, únosov a mimosúdneho zabíjania a zlého zaobchádzania so svojimi členmi, ktorí boli zatknutí v dôsledku operácie (pozn. sprac: protiteroristickej operácie). MQM má pocit, že ich sťažnosti boli ignorované, a tak 12. augusta 2015, odstúpilo na protest z národných a provinčných parlamentov, pretože cítili, že operácia je zameraná na oslabenie ich mocenskej základne. ...The South Asia Terrorism Portal hlásil, že v Sindh v roku 2014 „Cílené politické vraždy boli tiež rastúcim trendom v provinčnom hlavnom meste. Aktivisti z Pakistanskej ľudovej strany (PPP), Hnutie Muttahida Qaumi (MQM) a Awami National Party (ANP) boli hlavné ciele, pričom celkom 391 aktivistov z týchto strán, vrátane 221 z MQM, 106 z ANP a 64 z PPP, bolo zabitých od roku 2011, 46 z nich, vrátane 30 MQM a po osem z ANP a PPP, bolo zabitých v samotnom roku 2014. (Zdroj federálny úrad pre imigráciu a azyl, Správa zo zisťovacej misie - Pakistan, september 2015)

H.I: Existuje dostatok dôkazov, že pakistanská armáda sa selektívne zaciľuje na MQM. (Zdroj: Deutsche Welle (DW), Prečo sa pakistanská armáda zaciľuje na stranu MQM, 11/09/2015, <http://www.dw.com/en/why-pakistans-army-is-targeting-the-mqm-party/a-18708521> .

...Člen koordinačného výboru MQM, H. V., povedal The Express Tribune, že viac ako 140 straníckych aktivistov zmizlo od začiatku operácie. (Zdroj: The Express Tribune, MQM hlási ďalších 8 zadržaných aktivistov, 22/08/2015, <http://tribune.com.pk/story/942629/karachi-operation-mqm-claims-eight-more-activists-held/>).

...Podľa amerického Inštitútu of Peace informoval v septembri 2013, že „TTP začala zničujúcu sériu útokov proti Ľudovej národnej strane (ANP), Pakistanskej ľudovej strane (PPP) a Hnutiu Muttahida Qaumi (MQM) pred voľbami, pričom sa na nich zamerali pre ich „svetské doktríny“, a pretože oni boli „zodpovední“ za nájazdy do FATA. Protištátni bojovníci spustili od volieb lavínu útokov po celom Pakistane“ (...) Zdroj: Asylum Research Consultancy (ARC), Správa o krajine Pakistan, jún 2015 <http://www.refworld.org/docid/558909364.html>.

(...) Karáčí (Dunya News) - V. G. H. z V. T. M. (MQM) v piatok uviedol, že robotníci zo strany sú terčom teroristov. Povedal, že Tehreek-i-Taliban (TTP) a ďalšie zakázané zoskupenia, ktoré mu pomáhajú, sa podieľajú na zabíjaní robotníkov z MQM. Tieto názory vyjadril na tlačovej konferencii koordinačného výboru MQM v Karáčí. Povedal, že B. H. z MQM bol po svojej identifikácii terčom najmenej piatich teroristov, keď sa nachádzal vo svojom obchode, G. uviedol, že MQM dvíha hlas proti TTP najmenej desať rokov. Povedal, že zabíjanie robotníkov z MQM po celej krajine, je predmetom vážneho znepokojenia. Zdroj: Dunya News Network, TTP sa zameriava na robotníkov MQM: V. H. G.,XXXX/XXXX <http://dunyanews.tv/en/Pakistan/254375-TTP-is-targeting-MQM-workers-Haider-Abbas-Rizvi>.

V kontexte uvádzaných informácií potom neobstojí konštatovanie odporcu, že samotné členstvo v strane nemožno subsumovať pod opodstatnenosť obáv z prenasledovania, pričom je potrebné pripomenúť, že vo všeobecnosti by mal byť strach žiadateľa o medzinárodnú ochranu považovaný za opodstatnený, ak je schopný primeraným spôsobom dokázať, že jeho ďalší pobyt v krajine jeho pôvodu sa pre neho už stal z niektorého z dôvodov uvedených v definícii neznesiteľný resp. by sa stal neznesiteľný, keby sa tam vrátil. Takéto úvahy nemusia nutne vychádzať z osobnej skúsenosti žiadateľa (i keď v danom prípade navrhovateľ tvrdí spojitosť medzi strelbou na jeho osobu a výhraznými listami Talibanu s atakovaním politicky činných osôb strany MQM podporovaným resp. tolerovaným vládou),

ale to čo sa stalo príbuzným, priateľom alebo iným príslušníkom tej istej sociálnej skupiny môže nasvedčovať tomu, že jeho obavy z toho, že sa on sám stane obeťou prenasledovania je opodstatnený, preto pojem obavy sa vzťahuje nielen na osoby, ktoré už boli v skutočnosti prenasledované, ale tiež na osoby, ktoré sa chcú vyhnúť situáciám prinášajúcim riziko prenasledovania (body 42.- 45. Kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečenca, UNHCR, Ženeva, január 1992).

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že záver odporcu, s ktorým sa stotožnil aj súd prvého stupňa, že navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať samotné prenasledovanie a ani opodstatnenosť svojich obáv z prenasledovania je nepresvedčivý a predčasný.

Navrhovateľ v priebehu administratívneho konania uviedol, že je členom politickej strany MQM (Muttahida Qaumi Movement - Hnutie pre zjednotenie ľudu) od roku 2007 (od roku 1999 s ňou spolupracoval na organizovaní mítingov) a v roku 2012 sa stal vedúcim pobočky pre oblasť, kde býval. Pred dvoma rokmi oficiálna vláda Pakistanu predstavila program na potlačenie hnutia Taliban a teroristov pôsobiacich v rôznych teroristických organizáciách a okrem tohto oficiálneho programu začala vláda neoficiálne prenasledovať aj príslušníkov jeho politickej strany. Uviedol, že v súčasnosti je zatknutých viac ako 7000 členov strany, ďalších asi 150 ľudí je nezvestných a asi o ľudí zomrelo počas zadržiavania a vypočúvania políciou, pri ktorom polícia používala fyzické násilie. Vo februári 2014 mu bol na miesto jeho trvalého pobytu doručený výhražný list od hnutia Taliban. V tomto liste ho hnutie žiadalo, aby jeho strana prestala hanlivo rozprávať o hnutí Taliban a aby finančne pomohli ich členom, ktorí žijú v chudobe. Jeho toto hnutie zaviazalo, aby previedol na konkrétne čísla účtov sumu 1 000 000 pakistanských rupií, ktoré budú prerozdelené medzi hnutia Taliban, Al Qaidu a USBUK. Prevod týchto peňazí mal byť zrealizovaný do jedného týždňa. V liste bola uvedená vyhružka, že ak tieto peniaze neprevedie, tak vyvražia celú jeho rodinu a zničia ich domy. Podobný osud by jeho aj jeho rodinu čakal aj v prípade, ak by sa obrátil na políciu. Z obavy pred týmto hnutím sa vtedy na políciu radšej neobracal ale domov sa radšej nevracal. Ten istý výhražný list mu prišiel aj v mesiaci marec a apríl. Nakoľko nevidel žiadne východisko z tejto situácie, rozhodol sa 15.07.2014 podať trestné oznámenie na políciu, ktorá síce prípad zaevidovala, ale nakoľko bol členom MQM tak prípad ani neriešila. Kvôli nečinnosti polície a strachu o svoj život pred hnutím Taliban sa nakoniec rozhodol z krajiny pôvodu vycestovať. Politicky sa angažoval až do odchodu z krajiny pôvodu. Chodieval do kancelárie a vykonával činnosti potrebné pre fungovanie strany. Asi 10.07.2014, keď bol pre poštu, sa viezol na motorovej rikši, ktorú šoféroval vodič a v čase keď odchádzal od bytu tak na nich niekto vystrelil, ale vodič rikše rýchlo zmenil smer jazdy a pred útočníkom utiekli; útočníka však nevidel žiadneho.

Z uvedeného je podľa názoru odvolacieho súdu zrejmá jednotiacia dejová línia, ktorú je možné interpretovať ako stupňujúci sa tlak voči navrhovateľovi, ktorý ako sám uviedol po výhražných listoch a strelbe na jeho osobu sa presťahoval a neskôr odišiel aj z krajiny, z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť.

Navrhovateľ v priebehu administratívneho konania poukazoval na bezpečnostnú situáciu v krajine jeho pôvodu, ktorú preukazoval aj správami o krajine pôvodu, na ktoré odkázal aj v opravnom prostriedku a v priebehu konania pred súdom prvého stupňa navrhovateľ zaslal krajskému súdu v kópiách listinné dôkazy v anglickom jazyku a v jazyku urdu, ktorých predmetom boli najmä správy o politickej strane MQM, novinárske reporty týkajúce sa členstva, programu, pôsobenia, ďalej články ohľadom vyšetrovania prípadu, kedy bol člen strany MQM mučený a zabitý počas väznenia pakistanskou armádou, a taktiež niekoľko ďalších správ o prenasledovaní a vyhružaní členov MQM zo strany Talibanu.

Odvolací súd považoval námietku navrhovateľa vytykajúcu, že odporca ani krajský súd nepreskúmali dostatočne skutočný stav a dôkazy ním predložené a zároveň podklady potvrdzujúce jeho tvrdenia odporca nijakým spôsobom nevyvrátil za dôvodnú.

O udelení, resp. neudelení azylu rozhoduje odporca a v prvom rade odporca musí vykonať náležité dokazovanie zamerané na posúdenie dôvodnosti žiadosti navrhovateľa o azyl. Nevykonaním dôkazov, ktoré boli založené do administratívneho spisu odporcu, totiž odporca nezistil dostatočne skutkový stav veci. Preto bude jeho úlohou v ďalšom konaní zaoberať sa situáciou v krajine pôvodu navrhovateľa

nielen z hľadiska správ, ktorými odporca disponoval v čase rozhodovania o žiadosti o azyl, ale aj z hľadiska správ o krajine pôvodu, ktoré navrhovateľ predložil ako dôkazy v súdnom konaní a tieto doplní odporca o aktuálne informácie o krajine pôvodu.

V súvislosti s tým je potrebné zdôrazniť, že vo veciach medzinárodnej ochrany zohráva mimoriadne dôležitú úlohu dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl a v tomto kontexte i jeho vlastná celková dôveryhodnosť. Pravdivosť tvrdení žiadateľa a dôveryhodnosť jeho osoby sú základom, z ktorého je v azylovom konaní nutné vychádzať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti judikoval (rozsudok NS SR sp. zn. 1SŽa/10/2013 zo dňa 09.04.2013), že nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.

Je naopak povinnosťou správneho orgánu, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú alebo spochybňujú.

Rovnako nie je povinnosťou žiadateľa o azyl svoje obavy z prenasledovania podradiť pod konkrétny dôvod v zmysle zákona o azyly. To je úlohou posúdenia správneho orgánu.

Pokiaľ sa teda žiadateľ o azyl po celú dobu konania vo veci medzinárodnej ochrany drží jednej debovej línie, jeho výpoveď je možné i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentnú a za súladnú s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať.

Týmito požiadavkami sa odporca dostatočne neriadil. Hoci výpoveď navrhovateľa nepovažoval za nedôveryhodnú, jeho tvrdenia o obavách o svoj život a bezpečnosť z dôvodu jeho prenasledovania ako politicky činné osoby zo strany vlády a Talibanu označil za vykonštruované a účelové.

Zásada tzv. materiálnej pravdy má v konaní o udelenie azylu svoje špecifiká spočívajúce v pravidelnej nedostatočnosti dôkazov preukazujúcich dôveryhodnosť žiadateľových tvrdení. Je však na správnom orgáne, aby preukázal, či vyvrátil pravdivosť žiadateľových tvrdení, a to buď úplne nevyvrátiteľne zistením presných okolností viažucich sa na tvrdenie žiadateľa o azyl, alebo aspoň s takou mierou pravdepodobnosti, ktorá nevyvoláva zásadné pochybnosti o správnosti úsudku správneho orgánu.

Konanie o medzinárodnej ochrane je konaním špecifickým tým, že je v ňom často nutné rozhodovať za situácie dôkaznej núdze (pozri rozsudky Najvyššieho správneho súdu z 26.02.2008 , č . j . 2 AZS 100/2007 - 64 , a z 27.03.2008 , č . j . 4 AZS 103/2007 - 63 , či rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.07.2014 sp. zn. 1SŽa/17/2014) , že ide o prospektívne rozhodovania (t. j. posudzuje sa opodstatnenia strachu z prenasledovania či riziko vážneho bezprávia v budúcnosti) a že nesprávne rozhodnutie má pre sťažovateľa obzvlášť závažné dôsledky.

Týmito špecifikám konania o medzinárodnej ochrane zodpovedá aj štandard a rozloženie dôkazného bremena, ktoré sú vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v konaní vo veci medzinárodnej ochrany, to zaťažuje žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Je nesporné, že ak by sťažovateľ ani nenamietal skutočnosti svedčiace o tom, že došlo, alebo že by potenciálne mohlo dôjsť, k zásahu do jeho ľudských práv v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyly , potom nie je potrebné sa situáciou v jeho krajine pôvodu do detailu zaoberať.

V prípade, že žiadateľ o udelenie medzinárodnej ochrany však uvádza skutočnosti podraditeľné pod taxatívny výpočet dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyly, potom je potrebné žiadateľom uvádzané skutočnosti konfrontovať so zisteniami týkajúcimi sa politického prostredia v krajine pôvodu žiadateľa.

Pokiaľ ide o bremeno dôkazné, to je už výraznejšie rozložené medzi žiadateľom o medzinárodnú ochranu a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, avšak správny orgán je

povinný zabezpečiť k danej žiadosti o medzinárodnú ochranu maximálne možné množstvo dôkazov a informácií, a to ako tých , ktoré vyvracajú tvrdenie žiadateľa, ako aj tých, ktoré ich podporujú.

Ak vo veci konajúci a rozhodujúci správny orgán nevykonal právne relevantné dôkazy v záujme náležitého ozrejmenia skutkového stavu veci resp. postupoval pri tom selektívne a tiež krajský súd nevykonal žiadne dôkazy (okrem vyššie spomenutého zisťovania oficiálneho znaky strany MQM), a to ani formou porovnania vykonaných dôkazov zo strany správneho orgánu s tými, ktoré v priebehu preskúmovacieho konania predložil navrhovateľ, nemožno konštatovať, že bol v predmetnej veci presne a úplne zistený skutočný stav veci ako to predpokladá § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval za potrebné napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V ďalšom konaní odporca odstráni vytýkané nedostatky najmä zaujme stanovisko k navrhovaným a predloženým dôkazom, vyhodnotí od začiatku administratívneho konania navrhovateľom uvádzané obavy v kontexte s informáciami o krajine pôvodu navrhovateľa a rozhodne o udelení resp. neudelení niektorej z foriem medzinárodnej ochrany.

Vzhľadom na to, že v konaní úspešný navrhovateľ náhradu trov konania neuplatňoval, odvolací súd ich navrhovateľovi (§ 250l ods. 2 v spojení s ust. § 250k ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.